

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

عقاید؛ شناخت آخرت؛ رجعت، حلول و تناسخ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: سرپر

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۴

می‌خواستیم نظر علامه منصور هاشمی خراسانی را در مورد تناسخ ارواح بدانیم.

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۸

«تناسخ» در اصطلاح به معنای بازگشت انسان به دنیا پس از مرگ در جسمی جدید و از طریق تولدی دیگر است که بنا بر اعتقاد کسانی مانند بوداییان و هندوگرایان، با هدف تکامل معنوی از طریق اعمال صالح روی می‌دهد و تا زمان رسیدن به کمال معنوی ادامه می‌یابد و تکرار می‌پذیرد، در حالی که چنین پدیده‌ای عقلاً و شرعاً واقعیت ندارد؛ عقلاً به این دلیل که از یک سو مستلزم بازگشت یک موجود از حالت بالفعل به حالت بالقوه است که مانند بازگشت مرغ به درون تخم مرغ امکان‌پذیر نیست؛ با توجه به اینکه هر روحی به تناسب جسم خود پدید می‌آید و رشد می‌کند و پس از جدا شدن از آن، ذاتیات خود را از دست نمی‌دهد و به نقطه‌ی آغازینش باز نمی‌گردد و از سوی دیگر بر خلاف حس و وجدان عمومی است؛ با توجه به اینکه همه‌ی مردم یگانگی زندگی و شخصیت خود در دنیا را حس و وجدان می‌کنند و دست برداشتن‌شان از یک امر محسوس و وجدانی بدون دلیل قطعی معقول نیست و شرعاً به دلیل ضدیّت آشکار آن با خبر خداوند که فرموده است: ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿۱۰۰﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ۚ كَلَّا ۗ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۚ وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۱۰۱﴾﴾؛ «تا آن گاه که یکی از آنان را مرگ فرا رسد، گوید: پروردگارا! من را بازگردانید، شاید عمل صالحی در چیزی که پشت سر گذاشتم انجام دهم! هرگز! این تنها سخنی است که او گوینده‌ی آن است

۱۰۰ و ۹۹ المؤمنون

و از فراسوی شان برزخی است تا روزی که برانگیخته می‌شوند»، این در حالی است که احوال انسان پس از مرگ، جز با خبر خداوند شناخته نمی‌شود؛ زیرا کسانی که کاملاً مرده‌اند باز نگشته‌اند تا ما را از احوال خود خبر دهند و کسانی که باز گشته‌اند، کاملاً نمرده‌اند تا خبر آنان برای ما ملاک باشد؛ با توجه به اینکه ممکن است تجارب آنان که باز گشته‌اند با تجارب کسانی که باز نگشته‌اند، متفاوت باشد. بنابراین، بازگشت انسان به دنیا پس از مرگ در جسمی جدید و از طریق تولدی دیگر با هدف تکامل معنوی، عقلاً و شرعاً ممکن نیست، اگر چه آرزوی گناه‌کاران در آخرت است؛ چنانکه خداوند فرموده است: **﴿وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ﴾**^۱؛ «و کسانی که پیروی کردند گویند ای کاش برای ما بازگشتی بود تا از آنان بی‌زاری جوییم همان طور که آنان از ما بی‌زاری جستند! این گونه خداوند اعمالشان را حسرت‌هایی بر آنان می‌نماید و آنان از آتش خارج شونده نیستند»، چندان که گویی به آرزوی برخی از آنان در دنیا نیز تبدیل شده است؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنصُورَ عَنِ قَوْلِهِمْ بِالتَّنَاسُخِ إِذَا تُؤْفِيَتْ مِنْهُمْ نَفْسٌ انْتَقَلَتْ إِلَى جِسْمٍ آخَرَ حَتَّى تَسْتَكْمِلَ رِزْقَهَا، قَالَ: هَذَا مِمَّا قَالَ اللَّهُ فِيهِ: ﴿تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾^۲، **قُلْتُ: فَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ؟ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: ﴿كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾**^۳، **قُلْتُ: إِنْ مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ إِنَّهُ يَذْكُرُ شَيْئًا! قَالَ: هَذَا مِمَّا قَالَ اللَّهُ فِيهِ: ﴿مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾**^۴، **ثُمَّ قَالَ: التَّنَاسُخُ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ﴾**^۵؛ «از منصور درباره‌ی عقیده‌ی آنان به تناسخ پرسیدم که وقتی نفسی از آنان می‌میرد، به جسم دیگری انتقال می‌یابد تا آن گاه که بهره‌ی خود را کامل کند، فرمود: این از چیزی است که خداوند درباره‌اش فرموده است: <این آرزوی‌شان است، بگو برهانتان را بیاورید اگر راست می‌گویید>، گفتم: پس این (عقیده) درست نیست؟ فرمود: خداوند می‌فرماید: <هرگز، این تنها سخنی است که او گوینده‌ی آن است و از فراسوی‌شان برزخی است تا روزی که برانگیخته می‌شوند>، گفتم: برخی از آنان می‌گویند که چیزهایی (از زندگی پیشین) را به یاد می‌آورند! فرمود:

۱. البقرة / ۱۶۷

۲. البقرة / ۱۱۱

۳. المؤمنون / ۱۰۰

۴. الزخرف / ۲۰

۵. ص / ۲۷

۶. گفتار ۱۲۹، فقره‌ی ۲

این از چیزی است که خداوند درباره اش فرموده است: <آنان را به آن علمی نیست، آنان تنها حدس می‌زنند>، سپس فرمود: تناسخ گمان کسانی است که (به آخرت) کافر شدند، <پس وای بر کسانی که (به آخرت) کافر شدند از آتش>».

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد
 جیش باجگر کبیر منسبها

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.